

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru: D. Sușchevici
 instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: Vl. Clima, E. Palanciuc și V. Buhnaci

D E C I Z I E

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
 al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Harabagiu Vasile, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Harabagiu Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2018, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Harabagiu Vasile ca fiind depusă în afara termenului de declarare

c o n s t a t ă

La 23 decembrie 2015 Harabagiu Vasile a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată Harabagiu Vasile a indicat că la 16 iulie 2013 în baza cererii depuse i-a fost stabilită pensia pentru limita de vârstă de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni cu un stagiul de cotizare realizat până la 01 ianuarie 1999 de 26 ani, 11 luni, 07 zile și după 01 ianuarie 1996 de 10 ani 6 luni.

Cuantumul pensiei a fost calculat în baza coeficientului individual de 2,88116 determinat din salariu pentru perioada mai favorabilă de 60 luni din ultimii 15 ani (1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994) și venitul mediu asigurat, fiindu-i astfel stabilită pensia în mărime de 1 533,97 lei lunar.

Ulterior, specialiștii Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni au recalculat pensia în baza unui nou coeficient individual de 1,23111 pentru o perioadă de 60 luni consecutive (1987, 1988, 1989, 1990, 1991 și 1992), fiindu-i astfel recalculată pensia în mărime de 749,17 lei lunar.

Ca temei de recalculare Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni a invocat că specialiștii au ieșit la fața locului pentru a efectua controlul veridicității certificatului de salariu, însă nu s-a putut efectua controlul, deoarece cărțile de salariu și alte documente care ar justifica calculele și plățile salariului din spusele contabilului au fost pierdute, iar cartea de salariu pentru 1997 este scrisă cu același pix.

La 23 octombrie 2015 a adresat pârâtului cerere prealabilă, prin care a invocat dezacordul cu decizia emisă, însă prin răspunsul nr. 8187/15 din 23 noiembrie 2015 organul de asigurări sociale a refuzat în admiterea cererii prelabile.

A mai concretizat că prin ordinul Ministerului Tineretului, Sportului și Turismului nr. 129-c din 14 septembrie 1993, a fost creată pe lângă minister Direcția de

exploatare și prestări servicii a complexului sportiv din satul Condrîța cu începere de la 01 septembrie 1993, iar potrivit pct. 2 din același ordin, dânsul a fost numit în funcția de director al instituției create, exercitând această funcția până la 03 mai 1998, când s-a eliberat din inițiativa proprie.

Organul de asigurări sociale, inițial corect a stabilit coeficientul individual de 2,88116, or, potrivit Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 328 din 19 martie 2008, venitul asigurat pentru perioadele ce urmează până la implementarea evidenței individuale se confirmă în temeiul actelor eliberate de organizațiile, întreprinderile, instituțiile în care și-au desfășurat activitatea asigurării sau de organele ierarhic superioare, precum și de arhive.

Împreună cu contabilul au prezentat documente justificative și anume lista de salarizare a angajaților și lista de reținere a impozitelor de la angajați.

Direcția de exploatare și prestări servicii Condrîța a plătit contribuțiile de asigurări sociale, fapt ce se confirmă prin certificatul eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani la 07 octombrie 2013.

Harabagiu Vasile cere (1) anularea deciziei privind efectuarea controlului în scopul confirmării veridicității sumelor indicate în certificatele de salariu f/n din 05 iulie 2012 și a rezultatelor controlului menționat, (2) anularea deciziei de recalculare a pensiei în baza coeficientului individual de 1,23111, (3) recalcularea și achitarea pensiei pentru limita de vârstă în baza coeficientului individual de 2,88116, așa cum a fost începând cu 16 iulie 2013 și (4) încasarea de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni în beneficiul său a cheltuielilor de judecată (f.d.3-6).

Harabagiu Vasile a depus cerere de completare și concretizare a cererii de chemare în judecată, solicitând (1) declararea ca fiind ilegale acțiunile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni de recalculare a pensiei pentru limita de vârstă, (2) constatarea ilegalității actului de verificare a documentelor din 06 septembrie 2013, întocmit de specialistul principal al Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni, Ursu Doina, (3) anularea deciziei de recalculare a pensiei stabilită în baza coeficientului de 1,23111 pentru o perioadă de 60 luni consecutiv din 23 septembrie 2013, (4) obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni să-i stabilească pensia pentru limita de vârstă în baza coeficientului individual de 2,88116 determinat din salariu pentru o perioadă mai favorabilă de 60 luni din ultimii 15 ani (1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994) (f.d. 50).

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 octombrie 2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Harabagiu Vasile (f.d. 163, 168-175).

La 16 noiembrie 2017 în cancelaria Judecătorei Chișinău sediul Centru a fost înregistrată cererea de apel depusă de avocatul Barbăneagră Sergiu, împuternicit prin mandatul din 20 ianuarie 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 23), în interesele lui Harabagiu Vasile împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Centru din 16 octombrie 2017 (f.d. 166-167).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2018 s-a restituit cererea de apel depusă de Harabagiu Vasile, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, ca fiind depusă în afara termenului de declarare (f.d. 188-190).

La 13 martie 2018 avocatul Barbăneagră Sergiu a declarat în interesele lui Harabagiu Vasile recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 februarie

2018, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare de la faza soluționării chestiunii de punere pe rol a cererii de apel.

În motivarea cererii de recurs avocatul Barbăneagră Sergiu a indicat că a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe prin intermediul oficiului poștal la 15 noiembrie 2017, în interiorul termenului de declarare, însă a fost înregistrată cu data de 16 noiembrie 2017.

Termenul de declarare a apelului a început a curge la 17 octombrie 2017 și a expirat la 15 noiembrie 2017.

În cadrul ședinței de judecată în care s-a examinat chestiunea de primire pe rol a cererii de apel, a explicat instanței de apel că cererea de apel a fost depusă prin intermediul oficiului poștal, iar lipsa plicului nu îi poate fi imputată.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii și trimiterea pricinii la rejudecare de la etapa primirii cererii de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La 20 aprilie 2018 a expediat avocatului Barbăneagră Sergiu copia încheierii de restituire a cererii de apel (f.d. 191), iar recursul declarat la 13 martie 2018 este depus în interiorul termenului de declarare.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural la etapa restituirii apelului.

Din materialele pricinii rezultă că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 octombrie 2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Harabagiu Vasile (f.d. 163, 168-175).

În ședința de judecată din 16 octombrie 2017 a fost prezent Harabagiu Vasile, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 162).

La 16 noiembrie 2017 în cancelaria Judecătoriei Chișinău sediul Centru a fost înregistrată cererea de apel depusă de avocatul Barbăneagră Sergiu, împuternicit prin mandatul din 20 ianuarie 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 23), în interesele lui Harabagiu Vasile împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 16 octombrie 2017 (f.d. 166-167).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2018 s-a restituit cererea de apel depusă de Harabagiu Vasile, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, ca fiind depusă în afara termenului de declarare (f.d. 188-190).

Colegiul judiciar conchide că instanța de apel prematur a ajuns la concluzia restituirii cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului de declarare.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu norma de drept citată, termenul pentru declararea apelului împotriva hotărârii primei instanțe a început a curge la 17 octombrie 2017 și a expirat la 15 noiembrie 2017.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

În conformitate cu art. 112 alin. (3) Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

La cererea de recurs avocatul Barbăneagră Sergiu a anexat copia avizului de recepție nr. DS2000096505AR, din care rezultă că la 15 noiembrie 2017 a fost expediată în adresa Judecătoriei Chișinău sediul Centru cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe și care a fost recepționată de instanța de judecătorească la 16 noiembrie 2017 (f.d. 193).

De asemenea că la 15 noiembrie 2017 a fost expediată cererea de apel prin trimitere poștală se confirmă și prin extrasul în privința scrisorii nr. DS2000096505AR, din care se constată că scrisoarea de expediere a cererii de apel a fost înregistrată la oficiul poștal la 15 noiembrie 2017 (f.d. 194).

Aceste constatări se coroborează și cu declarațiile date de avocatul Barbăneagră Sergiu în ședința de judecată din 28 februarie 2018, în care s-a soluționat chestiunea de punere pe rol a cererii de apel (f.d. 187).

Conform pct. 31 și 153 din Instrucțiunea cu privire la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătorii și curțile de apel, aprobată prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/4 din 04 februarie 2014, plicurile nu se distrug. În urma examinării documentului, plicurile după necesitate se păstrează. La cererile de apel sau de recurs primite prin poștă se anexează plicul pentru a fi stabilită data depunerii lor.

Conform pct. 5.2.3. Instrucțiunea-Tip cu privire la ținerea, lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 618 din 05 octombrie 1993, de regulă, plicurile se distrug, cu excepția cazurilor când adresa expeditorului sau timpul expedierii și primirii documentului pot fi stabilite numai în baza plicului.

Așadar, faptul că plicul prin care a fost expediată cererea de apel nu s-a păstrat la materialele pricinii nu poate fi imputat apelantului, în condițiile în care instanța de judecată este obligată să păstreze plicul prin care a fost expediată cererea de apel.

În acest sens, alegațiile instanței de apel că avocatul Barbăneagră Sergiu nu a prezentat probe că cererea de apel a fost depusă prin intermediul factorului poștal, se combat cu cele constatate supra.

Astfel, restituirea cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare, în condițiile în care apelul a fost depus prin intermediul oficiului poștal în interiorul termenului de declarare, nu poate fi calificată decât o îngrădire a accesului la justiție, garantat de prevederile art. 20 al Constituției RM și art. 5 Codul de procedură civilă, conform cărora orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil; fapt ce generează casarea încheierii recurate.

În acest sens, instanța reține că erorile judiciare în ordine de recurs este imposibil de corectat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Harabagiu Vasile, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, de a casa încheierea din 28 februarie 2018 și de a restitui pricina spre rejudecare de la etapa primirii cererii de apel.

Prin urmare, la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează a lua în considerare și aspectele enunțate supra și a adopta soluția rezultând din circumstanțele pricinii în raport cu argumentele/obiecțiile părților și normele de drept procedural aplicabile speței.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ t al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Harabagiu Vasile, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Harabagiu Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton